

Jakie są główne zastosowania mammografii?

Mammografia to jedno z najważniejszych badań obrazowych stosowanych w profilaktyce i diagnostyce chorób piersi. Wykorzystuje ona promieniowanie rentgenowskie do wizualizacji struktur piersi, co pozwala wykrywać zmiany nowotworowe na wczesnym etapie, zanim staną się wyczuwalne podczas samobadania [1].

WYRÓŻNIAMY DWA GŁÓWNE RODZAJE MAMMOGRAFII:

MAMMOGRAFIA PRZESIEWOWA

Wskazana dla kobiet, które nie mają objawów chorób piersi. Jej głównym celem jest wykrycie raka piersi we wczesnym stadium, co znacząco zwiększa szanse na skuteczne leczenie [2].

45-74 lat

Bezpłatna mammografia profilaktyczna jest dostępna dla kobiet w wieku 45-74 lat.

co 2 lata

Badanie można wykonywać co 2 lata **bez konieczności posiadania skierowania** [3].

MAMMOGRAFIA DIAGNOSTYCZNA

Wykonywana u kobiet, u których podczas mammografii przesiewowej wykryto nieprawidłowości lub u których występują niepokojące objawy, takie jak np. guzki wyczuwalne w badaniu palpacyjnym, zmiany w wyglądzie piersi, wyciek z brodawki czy ból piersi.

Jest dokładniejsza niż mammografia przesiewowa, ponieważ może obejmować więcej projekcji.

Często jest uzupełniana dodatkowymi badaniami, takimi jak USG piersi czy biopsja [4].

Pozwala na dokładniejszą ocenę wykrytych zmian i określenie, czy wymagają one dalszej diagnostyki lub leczenia.

CO WYKRYWA MAMMOGRAFIA?

Mammografia pozwala na wykrycie różnorodnych zmian w tkance piersi, które mogą wskazywać na obecność nowotworu lub innych schorzeń [1, 5].

Mikrozwapnienia – drobne złogi wapnia; mogą wskazywać na wczesne stadium raka piersi.

Guzki – zarówno łagodne, jak i złośliwe zmiany w tkance piersi.

Zmiany budowy piersi – mogą sugerować obecność patologii.

Inne nieprawidłowości – np. obszary o zwiększonej gęstości; mogą wymagać dalszej diagnostyki.

ROBIĘ USG – CZY POTRZEBUJĘ MAMMOGRAFII?

Wiele kobiet zastanawia się, czy wystarczy wykonać USG piersi, czy konieczna jest także mammografia.

USG piersi jest badaniem uzupełniającym, szczególnie zalecanym u młodszych kobiet z gęstą tkanką gruczołową piersi [2].

Mammografia jest podstawowym badaniem przesiewowym dla kobiet po 40. roku życia.

W przypadku niepokojących zmian lekarz może zalecić wykonanie obu badań, ponieważ mammografia lepiej wykrywa mikrozwapnienia i wczesne zmiany nowotworowe, natomiast USG ułatwia ocenę torbieli i zmian litych [5].

Regularne wykonywanie badań piersi – zarówno mammografii, jak i USG – jest kluczowe dla wczesnego wykrywania raka piersi. W razie wątpliwości warto skonsultować się z lekarzem, który dobierze odpowiednie badanie do indywidualnej sytuacji pacjentki.

Piśmiennictwo:

1. American Cancer Society. Mammograms. <https://www.cancer.org/cancer/types/breast-cancer/screening-tests-and-early-detection/mammograms.html> [dostęp czerwiec 2025].
2. Nelson HD, Cantor A, Humphrey L i wsp. Screening for breast cancer: a systematic review to update the 2009 U.S. Preventive Services Task Force Recommendation [Internet]. Rockville (MD): Agency for Healthcare Research and Quality (US); 2016. Report No.: 14-05201-EF-1.
3. Narodowy Fundusz Zdrowia. Mammografia i cytologia – ważne zmiany w programach profilaktycznych na NFZ. <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/mammografia-i-cytologia-wazne-zmiany-w-programach-profilaktycznych-na-nfz,8497.html> [dostęp czerwiec 2025].
4. Gøtzsche PC, Jørgensen KJ. Screening for breast cancer with mammography. Cochrane Database Syst Rev 2013; 2013(6): CD001877.
5. Glechner A, Wagner G, Mitus JW i wsp. Mammography in combination with breast ultrasonography versus mammography for breast cancer screening in women at average risk. Cochrane Database Syst Rev 2023; 3(3): CD009632.